

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Olsztynie

LOL – 4101-06-06/2013

P/13/181

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Olsztynie

ul. Artyleryjska 3e, 10-165 Olsztyn

T +48 89 678 82 00, F +48 89 678 82 30

lol@nik.gov.pl

Adres korespondencyjny: Skr. poczt. P-69, 10-950 Olsztyn

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/13/181 - Efektywność ekologiczna wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej.
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Olsztynie.
Kontrolerzy	Janusz Dobek, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 86381 z dnia 05.06.2013 r.
Jednostka kontrolowana	Urząd Miasta Mrągowo (ul. Królewiecka 60A, 11-700 Mrągowo), zwany dalej „Urzędem”.
Kierownik jednostki kontrolowanej	Otolia Anna Siemienieć, Burmistrz Miasta Mrągowo, zwana dalej „Burmistrzem”.

(dowód: akta kontroli str. 1-3)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie¹ wykorzystanie przez Gminę Miejską Mrągowo środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Olsztynie („Fundusz” lub „WFOŚiGW”), przekazanych na inwestycje proekologiczne, w tym osiągnięcie w 2011 r. zakładanych efektów rzeczowych.

Uzasadnienie oceny ogólnej

Ogólną ocenę pozytywną uzasadnia m.in.: terminowa realizacja inwestycji dofinansowanej ze środków Funduszu, prawidłowe rozliczenie finansowe uzyskanej pożyczki oraz osiągnięcie zaplanowanego efektu rzeczowego.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

Opis stanu faktycznego

1. W dniu 05.02.2010 r. Burmistrz zawarł z WFOŚiGW umowę pożyczki na kwotę 3.834.950,00 zł przeznaczoną na dofinansowanie zadania pn. „Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej w Mrągowie”, którego wartość ustalono (po 6 zmianach) na kwotę 6.438.911,87 zł.

(dowód: akta kontroli str. 54-82)

Do wniosku o dofinansowanie załączono: harmonogram rzeczowo-finansowy zadania, mapę lokalizacyjną zadania, opis rozpatrywanych alternatywnych rozwiązań, pozwolenia i uzgodnienia wymagane ustawą z 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane², oświadczenie o wyborze w trybie przetargu nieograniczonego wykonawcy zadania – firmy Przedsiębiorstwo Budownictwa Ogólnego Spółka z o.o. w Mrągowie, opinię bankową o bieżącym regulowaniu zobowiązań przez Urząd i Marszałka Województwa Warmińsko-Mazurskiego o braku zadłużeń z tytułu opłat za korzystanie ze środowiska, pozytywną opinię Regionalnej Izby Obrachunkowej w Olsztynie o możliwości spłaty przez Miasto Mrągowo długoterminowej pożyczki na finansowanie planowanego deficytu budżetu 2009 roku, dokumenty potwierdzające

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

² Dz.U. z 2006 r., Nr 156, poz. 1118 ze zm.

powołanie Burmistrza oraz uchwałę Rady Miejskiej w Mrągowie w sprawie zaciągnięcia pożyczki długoterminowej na sfinansowanie wydatków inwestycyjnych.

(dowód: akta kontroli str. 4-53)

2. Urząd złożył do Funduszu 12 wniosków o płatność na łączną kwotę 3.834.950,00 zł, w tym: w 2010 r. siedem wniosków na kwotę 2.398.696,46 zł oraz pięć wniosków w 2011 r. na kwotę 1.436.253,54 zł. Do wniosków załączono zestawienia dokumentów finansowych dokumentujących stan realizacji zadania oraz faktury wraz z kserokopiami protokołów częściowego odbioru robót.

(dowód: akta kontroli str. 130)

Urząd otrzymał z Funduszu łącznie 3.834.950,00 zł, w 11 ratach, w tym 6 rat w 2010 r. na kwotę 2.398.696,46 zł oraz 5 rat w 2011 r. na kwotę 1.436.253,54 zł. Było to zgodne z harmonogramem wypłat określonym w umowie pożyczki. Kwota pożyczki nie przekroczyła, zgodnie z umową pożyczki, 60% rzeczywistego kosztu wykonania zadania, który wyniósł 6.437.096,87 zł.

(dowód: akta kontroli str. 131-32)

3. Informacje zawarte we wniosku o pożyczkę były zgodne z danymi zawartymi w audytach energetycznych przeprowadzonych dla poszczególnych budynków, projektami budowlanymi, kosztorysami inwestorskimi oraz danymi z Miejskiej Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. w Mrągowie, dotyczącymi emisji związków szkodliwych do atmosfery.

(dowód: akta kontroli str. 83)

4. Realizacja inwestycji została zakończona odbiorem końcowym robót w siedmiu budynkach, dokonany przez: przedstawicieli Urzędu (inwestora), kierownika danej placówki (której budynek objęto termomodernizacją), inspektora nadzoru robót budowlanych i robót sanitarnych oraz kierownika budowy. Roboty odebrano bez zastrzeżeń do 31 sierpnia 2011 r., tj. przed terminem określonym w umowie pożyczki (30 grudnia 2011 r.). W ramach umowy Urząd zrealizował:

- termomodernizację budynku Zespołu Szkół Nr 4 - poprzez docieplenie przegród wraz z wymianą stolarki okiennej i drzwiowej, modernizację i regulację instalacji centralnego ogrzewania oraz wymianę instalacji odgromowej i przerobienie kanalizacji deszczowej w związku z wykonanym ociepleniem ścian oraz renowacji dachu na bryle H i docieplenie z pokryciem dachu na bryle F,
- termomodernizację budynku Zespołu Szkół Nr 1 (ul. Kopernika 2) - poprzez docieplenie przegród wraz z wymianą stolarki okiennej i drzwiowej, wymianę instalacji centralnego ogrzewania i wymianę instalacji odgromowej oraz podwyższenie kominów na dachu w związku z wykonanym ociepleniem ścian,
- termomodernizację budynku Zespołu Szkół Nr 1 (hala sportowa wraz z łącznikiem) - poprzez docieplenie przegród wraz z wymianą stolarki okiennej i drzwiowej, regulację instalacji centralnego ogrzewania, wymianę instalacji odgromowej i przerobienie podejść pod rewizję instalacji burzowej w związku z wykonanym ociepleniem ścian oraz montaż brakujących grzejników,
- termomodernizację budynku Świetlicy Środowiskowej - poprzez docieplenie przegród wraz z wymianą stolarki okiennej, przebudowę instalacji centralnego ogrzewania (z wymianą grzejników) wraz z wymianą poziomów i podejść pod piony,
- termomodernizację budynku Przedszkola Stokrotka - poprzez docieplenie przegród wraz z wymianą stolarki okiennej i drzwiowej, przebudowę instalacji centralnego ogrzewania (z wymianą grzejników) oraz wymianę instalacji odgromowej,

- termomodernizację budynku Przedszkola Kubuś - poprzez docieplenie przegród wraz z wymianą stolarki okiennej i drzwiowej, przebudowę instalacji centralnego ogrzewania (z wymianą grzejników) i modernizacją kotłowni (węzeł cieplny) oraz wymianę instalacji odgromowej,
- termomodernizację budynku Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej poprzez docieplenie przegród wraz z wymianą stolarki okiennej i drzwiowej, przebudowę instalacji centralnego ogrzewania (z wymianą grzejników) wraz z wykonaniem węzła cieplnego (wymiennikowi), remont instalacji gazowej oraz wymianę instalacji odgromowej i niezbędny remont pokrycia dachowego wraz z naprawą kominów i obróbkę blacharskich.

(dowód: akta kontroli str. 84-104)

5. Umowa pożyczki na dofinansowanie zadania pn. „Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej w Mrągowie” określała w § 2 ust. 7, że pożyczkobiorca zobowiązuje się do dostarczenia dokumentu potwierdzającego osiągnięcie planowanych efektów (rzeczowego i ekologicznego), tj. protokołu odbioru robót w terminie do 31.01.2012 r. (protokoły zostały dostarczone do Funduszu przy pismach z 9 i 24.01.2012 r.). Zaplanowano uzyskanie:

- efektu rzeczowego w postaci termomodernizacji siedmiu obiektów użyteczności publicznej w zakresie docieplenia ścian, wymiany stolarki drzwiowej i okiennej oraz docieplenia dachów (budynki Zespołu Szkół Nr 1 i Nr 4, przedszkoli Stokrotka i Kubuś, świetlicy środowiskowej oraz Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej),
- efektów ekologicznych, poprzez zmniejszenie: emisji zanieczyszczeń do atmosfery: SO₂ o 2,22 Mg/a, NO_x o 1,79 Mg/a, CO₂ o 974,1 Mg/a i pyłów o 2,09 Mg/a oraz zapotrzebowania na energię cieplną o 8.064,8 GJ/rok.

Termin uzyskania efektu ekologicznego i rzeczowego określono w umowie na 30 grudnia 2011 r.

(dowód: akta kontroli str. 54-82)

5.1. Uzyskanie efektu rzeczowego potwierdziły oględziny budynków objętych termomodernizacją, przeprowadzone przez kontrolera NIK w dniu 12 czerwca 2013 r.

(dowód: akta kontroli str. 105-117)

Z posiadanej przez Urząd informacji z Miejskiej Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. w Mrągowie o faktycznym zużyciu energii cieplnej w sezonie grzewczym 2012/2013 wynikało, że sezonowe zapotrzebowanie na ciepło do ogrzewania budynków z uwzględnieniem sprawności systemu grzewczego i przerw w ogrzewaniu na siedmiu budynkach objętych termomodernizacją zmniejszyło się łącznie o 9635,18 GJ/rok, tj. o 1570,38 GJ/rok więcej niż założono w umowie pożyczki z Funduszem.

(dowód: akta kontroli str. 118-129)

W celu eliminacji emisji substancji szkodliwych do atmosfery, zmieniono technologię spalania i zastosowano nowe rozwiązania techniczne na dwóch budynkach objętych termomodernizacją. W przedszkolu Kubuś i w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej zlikwidowano kotły na opał stały oraz gazowy i podłączono budynki do węzła cieplnego. Urząd nie dokonywał pomiaru wielkości substancji zanieczyszczających odprowadzanych do atmosfery.

(dowód: akta kontroli str. 101)

5.2. W latach 2010-2011, w Urzędzie oraz w miejscu realizacji zadań termomodernizacyjnych, przedstawiciele Funduszu przeprowadzili 10 kontroli w zakresie wykonania harmonogramu finansowo-rzeczowego określonego w umowie pożyczki. Potwierdziły one zgodność przedstawionych przez Urząd do rozliczenia dokumentów finansowych z harmonogramem finansowo-rzeczowym i rzeczywistym wykonaniem. Fundusz nie wniósł uwag w tym zakresie.

(dowód: akta kontroli str. 133-136)

6. Gmina wykorzystała pożyczkę otrzymaną z Funduszu zgodnie z przeznaczeniem, a Urząd terminowo złożył w styczniu 2012 r. pełne rozliczenie z realizacji przedsięwzięć objętych dofinansowaniem, załączając do niego:

- rozliczenie finansowe umowy, z którego wynikało, że koszt całkowity zadania, według faktycznie poniesionych wydatków wyniósł łącznie 6.437.096,87 zł brutto, w tym: 1.019.785,71 zł ze środków własnych, 3.834.950,00 zł ze środków WFOŚiGW oraz 1.582.361,16 zł ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,
- zestawienie dokumentów finansowych na całość zadania (koszty poniesione w latach 2008-2011), tj. 89 faktur na kwotę łączną 6.437.096,87 zł (narastająco od rozpoczęcia zadania),
- protokoły odbiorów końcowych robót.

Urząd nie przedstawił Funduszowi realizacji efektu ekologicznego, a w udzielonych wyjaśnieniach Pani Burmistrz stwierdziła, że *„Zgodnie z przyjętą logiką przez WFOŚiGW, jak i NFOŚiGW, naszym zdaniem wystarczającym potwierdzeniem osiągnięcia efektów ekologicznych są protokoły odbioru robót budowlanych, potwierdzające wykonanie zaleceń termomodernizacyjnych z wykonanych audytów energetycznych”*.

(dowód: akta kontroli str. 137-140,85-104,118-128)

6.1. W informacji udzielonej dla NIK, w zakresie wyegzekwowania realizacji efektu ekologicznego przez Urząd, Prezes Funduszu stwierdził, że:

- ocena efektu ekologicznego zostaje sprowadzona do obliczenia emisji zanieczyszczeń ustalonej na podstawie ilości paliw i nośników zaoszczędzonych oraz związanych z nimi wskaźnikami emisji,
- potwierdzeniem osiągnięcia efektu rzeczowego i ekologicznego określonego w Karcie Efektu jest końcowy protokół odbioru robót (termin osiągnięcia efektów został określony w w/w karcie),
- przedłożone rozliczenie finansowe zadania wraz z kompletem protokołów odbioru, dotyczących obiektów stanowiących przedmiot finansowania, z których emisje przyjęto do wyliczeń zbiorczego efektu ekologicznego, zostały przez Fundusz zaakceptowane i stanowią potwierdzenie osiągnięcia zakładanych efektów, określonych w Karcie Efektu Ekologicznego.

(dowód: akta kontroli str. 141-142)

7. W umowie z Funduszem pożyczki nie przewidziano możliwości umorzenia pożyczki, która była jednym ze źródeł finansowania termomodernizacji. Zgodnie z harmonogramem Gmina będzie spłacać pożyczkę w 84 ratach do 20 grudnia 2018 roku. Dotychczas zgodnie z umową Gmina terminowo wpłacała 17 rat w kwocie łącznej 776.120,89 zł.

(dowód: akta kontroli str. 143-145,54-77)

IV. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

*Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń*

Zgodnie z art. 54 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Dyrektora Delegatury NIK w Olsztynie.

Olsztyn, dnia2013 r.

Kontroler

Dyrektor

Delegatury Najwyższej Izby Kontroli
w Olsztynie

Janusz Dobek

główny specjalista kontroli państwowej

.....

.....